

APITITA-TSIRI ISANKINATZINIRI PABLO CORINTO-SATZI

Withataantsi

¹ Naaka Pablo osankinatzi-mirori iroka, Intyaankaa-riti Jesús Saipatzii-totaari nonatzii, irootaki inintakaa-kinari Pawa. Ari nokaratziri iyiki Timoteo nosankinatzimiro. Awiroka-yitakira nosankinatziniri pikaratzii papatowintaari Pawa anta nampitsiki Corinto, irijatziira nosankina-yitziniri kimisantzin-kariiti saikatsiri nampitsiki-payi anta Acayaki. * ² Onkamintha inisironka-yitaimi Asitairi Pawa, kamiitha isaikakaa-yitaimi, ari inkimitzi-tyaamiri aajatzi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari.

Ikimaatsi-yitakari Pablo

³ Thami awisiryaaawinta-jyaari Pawa, iririntari Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. Iriitakira Asitairi, nisironkataniri. Iriitaki Pawa, oimosirinkan-taniri inatzii. ⁴ Aririka ontzimi pomirintsitzi-mowaitaini, iriira Pawa oimosirinkaini, amatantyaarori aroka aimosirinka-yityaari pasini-payi opomirintsitzi-moyitari. Irojatzira amatajiri arokaiti okaratzii yantzi-mota-kayiri Pawa. ⁵ Irojatzira matachani, aririka añaa-yitiro ankimaatsi-piro-waityaa ikimita-paintziro Saipatzii-totaari, aritaki

---

* **1:1** kimisantzin-kariiti = kitisiriri

añiitakyaaro aajatzi yoimosirinka-piro-yitai. ⁶ Aritaki okantakari, irootakira nokimaatsi-waitan-takari naaka, iro noyotan-tyaarori tsika nonkantyyaa noimosirinka-yityaami awirokaiti, pawisako-siri-yitan-tajyaari. Irootakira yoimosirinkan-taita-kanari aajatzi naaka, noyotan-tyaarori tsika nonkantiro noimosirinka-yitajyaami awirokaiti aririka piñaayitajiro okaratzi nokimaatsi-waitakari naaka. ⁷ Irootaki noyota-jaantan-takari aritaki yoimosirinkai-tajyaami awirokaiti ikimitai-takinara naaka, aririka pimatanaajiro pinkimaatsi-waityaa nokimitaa-kirora naaka.

⁸ Iyikiiti, nonintzi piyoyitajiro okaratzi pomirintsitzi-moyita-kanari naaka nosaikanta-paintari nampitsiki-payi anta Asia-ki. Oshiki iwatsinaa-waitai-takina noña-jaantaki ari nonkamakimi. ⁹ Nokinkithasirita-kotaro iroñaaka tzimatsira opaita isinitan-takanarori Pawa noñaakiro nokamima-witaka, ari onkantyyaa noyopirotan-tyaari nawintaa-sirita-jyaari irirori, ti onkamiithati nawintaa-siwaityaa naaka. ¹⁰ Iro kantacha imatakiro iwawisaa-kotaana nonkamimi, aikiro ijatakaa-tyiuro. Awintaa-siri nowakiri aikirora inkimpoyaa-winta-tyiina apaata. ¹¹ Ari pinkanta-yitana-jyaari aajatzi awirokaiti pinkaarataina naaka, pamanairi Pawa inkimpoyaa-wintan-tyaanari. Iro impaasonkitan-tajyaariri Pawa inkarati kimakoyita-jinani imatakiro Pawa ikimpoyaa-wintaana.

Yariitatari Pablo Corinto-satzi

¹² Noyotzi naaka notampatzikatzi-motantaki tsika-rika nosaiki-moyitantaki. Iriira Pawa yotatsi tikatsi namatawiti, tikatsi nompasiki-winta-waityaari. Tsika nokanta noyomitaa-yitakimi awirokaiti, ti noñaawinta-paintiro ikimita-kaanta-witari osaawi-satzi yotanitaantsi onatzii, apatziro noñaawinta-piintakiro tsika ikanta Pawa ikawinthaantzi. ¹³ Tima onkaratzi nosankina-yitakimiri tikatsi nomanapithatimi, tikatsi pomirintsi-waita-chani inkimathaitiro. Onkamintha pikimathata-piintairo okaratzi nosankina-yitzimiri. ¹⁴ Kimitaka pikimatha-yitakina kapichiini, aritaki pintharowinta-jyaana apaata impiyaji-rika Awinkathariti Jesús. Ari nonkimitzi-tyaari aajatzi naaka, tharowinta nonkanta-winta-jyaami awirokaiti apaata.

¹⁵ Irootaki noiwinthatan-takarori napiitajiro nariityaami anta, iro pinkimo-siri-tziitan-tyaari nariita-jyaamira. ¹⁶ Ari nokowawitakari nariita-nakyaamimi nojatan-tyaarimi Macedonia-ki, ipoña napiita-najiromi aririka nompiyaji-rikami. Ari onkantyaami pamitakotan-tawajyaa-narimi pintyaankajina iipatsitiki Judá-iti. ¹⁷ Iro kantacha noipithokakiro nokinkithasiri-witakari nantirimi. ¿Piñaajantakima awirokaiti oshiki namatawita-piintakimi? ¿Pikinkithasiritama noñaawaita-siwaitaka noninta-kaani-kiini, nokanta-piintaki “¡Ari! Nariita-kyaami?” ¿Piñaajantzima noyowitakaro airo nomatziro nariityaami? ¹⁸ Tima ti inthaiya-nityaa Pawa, iyotzi irirori ti nonthaiya-waityaa naaka nokantzira “¡Ari!” ¹⁹ Ari ikantakari aajatzi Itomi, Jesús Saipatzii-totaari, nitapaakari

noñaawinta-kota-paakimiri notsipatan-takariri Silvano ipoñaá Timoteo. Tima ti inkanta-niti irirori Jesús Saipatzii-totaari “¡Ari!” iyotakirika airo yantziro ompaityaa-rika. Tima onkaratzi yanta-piintakiri Jesús Saipatzii-totaari okimiwaitakaro iriimi Pawa kanta-piinta-tsini “¡Ari!” ²⁰ Iriitakira Jesús Saipatzii-totaari oyotakaa-jaanta-yitairi ari omonkaratajyaa okaratzi ikasiya-kaantakiri Pawa. Irootaki ankantan-tayita-jyaari arokaiti awintaa-siri-yitaari “¡Ariwí!” Irootaki awisiryaaawintantajyaariri Pawa. ²¹ Okimiwaitakaro iri Pawa owichaa-kaayita-kairiri Saipatzii-totaari, iriitaki oyosiiyitairi okimiwaitakaro isaipatzii-toyitaimi, ²² okimiwaitakaro impotho-yitatyimi yasiyitaira. Tima añiirora ityaanka-kairi Tasorinkantsi inampi-siritantai, ari ayotziri omapiro Pawa ithotyiro okaratzi ikasiyakaakayiri.

²³ Omapirotyaa, iyotzi Pawa ti namatawitimi nokantzimira iroñaaka: Iro kantakaan-tzirori kaari nariitantami Corinto-ki, ari onkantyyaa airo nokisawai-tanta-paakami.

²⁴ Tira nonkantatyii naaka ompiratamiri pinkimisantan-tyaanari. Tima oisokiro pikantawinta-nakaro okaratzi pikimisanta-najiri. Iro kantacha kantatsira antsipata-wakaa-jiityaa antawai-jiiti pintharowintantajyaari.

2

¹ Iroka nokinkithasiritakari: Airora napiitajiro nariita-jyaami, iroorika owasirita-kaawaityaamini nariityaami. ² Aririkami

nowasirita-kaawaityaami anta, ¿Ninkama kimosiriwinta-sirita-kaiyaanani naaka? ³ Irootaki notyaantan-takamiri pairani nosankinari, ti noninti nojata-sitimi piwasirita-kaanta-waityaanari. Awiroka-wijiitaka tharowinta-sirita-kainani. Irootaki nokanta-siri-witan-takari: “Airora nojatzita, nonkima-kota-wajiriita tzimatsi-rika tharowinta-sirita-kaiyaanani. Ari onkantyyaa nonkimo-sirita-kaanta-tyihaariri aajatzi iriroriiti.” ⁴ Notyaanka-kimirora pairani nosankinari, nowasiri-waityaara nosankinata-kimiro. Tira iro notyaankan-takamirori nonkantzi-moniinta-kaantyaamiri. Noninta-witatyaa piyoti oshiki notako-piro-taikami.

Ipyaakotziri Pablo kantzimo-niinta-kaaniri

⁵ Nonintzi iroñaaka nonkinkithata-kotiri atziri owasirita-kaawaita-kanari. Tira naaka inkantzi-moniinta-kaawaityaa, kimitaka maaroni awirokaiti ikantzi-moniinta-kaayitakami. (Nokantan-tarori “kimitaka,” tima ti noninti nowanaa-piro-waitiro.) ⁶ Tima tzimatsi oshiki pikarajitaki awirokaiti, pimatakiri pimisitowajiri. Iro kantacha aritapaaki piwashaantiri. ⁷ Pimpyaakotairi iroñaaka, poimosirinka-jyaari, ayimawaitziri = kari iwasirinka. ⁸ Nokowako-jiitzimi pinkantairi yoka atziri: “Notakotaami.” ⁹ Pairani, nitakari nosankinatakimi nokantakimi: “Piwasankitairi.” Noñaanta-tyaamira noñaantyaamiri omapiro-rika pikimisantana. ¹⁰ Iro kantacha inintzi Saipatzii-totaari pimpyaakotairi yoka atziri. Irootakira nantajiri

naaka tima irootaki kamiithatzi-mota-jimini maaroni awiroka. Itzimi-rika pimpyaakotajiri awirokaiti, aritaki nompyaakotantaji aajatzi naaka. ¹¹ Irootakira antayitairi airo yiitsinampaantajai Mishatantaniri. Tima ayojiitzironi okaratzi inintziri yantiri Mishatantaniri.

Kantzimo-siritariri Pablo nampitsiki Troas

¹² Chapinki, ariitakana naaka nampitsiki Troas nojatan-takari nokinkithata-kaantziro Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari. Arira noñaataikiro nokimisanta-kaanta-taiki ikantakaakaro Awinkathariti. ¹³ Iro kantacha okantzi-motakana anta ti noñaapaakiri iyiki Tito. Irootaki nawisan-tanakari Macedonia-ki.

Iriitaki Saipatzii-totaari oitsinampaa-kaantan-taniri

¹⁴ Iro kantacha onkanta-wityaa tsika-rika ankinayiti, kantatsi ampaasoonkitajiri Pawa. Tima okimiwaitakaro oyaampoiritaa-tyiirimi Saipatzii-totaari, ipiyaaro irirori nampitsiki yiitsinampaantaki iwayirita. Asiyako-yitayaa aajatzi oiwarain-kata kasankari maaroni nampitsiki. Arira ankanta-yityaari aroka ajayiti tsika-rika-payi ankaman-tayitajiri atziri tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari. ¹⁵ Akimiwaitakaro kasankari itaajiri Saipatzii-totaari inimota-kaantyaariri Pawa. Iroka kasankainkari kantatsi inkimai-nkayitairo inkarati awisako-siri-yitaa-tsini, aajatzi inkarati pyaasiwaitaachani. ¹⁶ Tima tzimayitatsi, okimitzi-motari iroka kasankainkari owamaantaniro onatzii. Iriima

pasini-payi okimitzi-motakari kasankainkari iro owañaa-siritairini. ¿Tzimatsima kamiitha-sirita-tsiri isiyakaa-wintai-tziri iroka kasankainkari? ¹⁷ Kaarira yokaiti kinkithata-siwaitarori iñaani Pawa inintzi yaantasi-waityaaro kiriiki. Iriitaikira yokaiti mapirota-najirori ikinkitha-ryaantzitzi. Irootaki nomatanajiri naaka. Iri Pawa otyaankinari nonkinkithata-kaanti, nantawaita-jiniri Saipatzii-totaari tsika itzimi nowichaajari, iriitaki Pawa ñaanari nantayitajiro.

3

Antawai-wintzirori owakirari ikasiyakaa-wakaitari

¹ ¿Pikinkithasiritama nokimosiriwintawaitatyaa naaka? ¿Nosiya-kota-tyaarima amayitzi-mirori isankinari, ikantzi: “Paakamiithata-wakina?” ¿Nosiya-kota-tyaarima nintzirori pisankinatini sankinarintsi, yaayi-tzimaityaaro tsika ikinayitzi? ² awirokaiti kimiwaita-jaanta-karori sankinarintsi yaakamiithatan-taitari, irootaki isankina-siritan-taita-kanari naaka. Tima aririka iñaayitajimi atziri-payi tsika pikantayitanaja, arira iyoyitairori okaratzi nantzimoyitakimiri, okimiwaita-nakaro iñaanata-tyiromi okaratzi isankinata-koita-kinari. ³ Ari añiirori awirokataka osiyawaita-karori sankinarintsi isankinata-jaantakiri Saipatzii-totaari. Iro kantacha tira nonkinkithata-kotatziro sankinarintsi koñaata-tsiri, kimitarori

aririka isankinaitiro mapikota, nokinkithata-tziiro ipasini-sirita-kaayita-jimira Itasorinka Pawa Añaanita-tsiri.

⁴ Nokinkithatan-tarori iroka, tima iriitaki Saipatzii-totaari kantakaarori awintaan-taariri Pawa onkantayaa ayotantyaari iroopirori onatzii iroka. ⁵ Tira aroka aawyaa-sityaaroni apaniroini, iriitaki Pawa matakaa-yitairori. ⁶ Iriitakira Pawa matakaa-kinarori nonkinkithata-kotajiro owakirari ikasiya-kaantaitani. Iroka owakirari ikasiya-kaantaitani kaari-machiini sankinarintsi kimityaaroni paisatori ikantakaan-taitsiri kaamanita-kaanta-tsiri. Iriitaki kanta-kota-chari Tasorinkantsi añaasirita-kaanta-tsiri.

⁷ Pairani isankinatan-taita-karori Ikantakaan-taitani mapikotaki, okoñaata-paintzi iwaniinkaro Pawa, ipoña opyaanaka. Ikanta iñaakiro nowaisatzitini Moisés, siparyaa-poro ikantanaka, ti onkantaa-jati yamina-porotajiri Israel-iiti. Iro kantachari iroka sankinarintsi oshiki okaamanita-kaantaki, otzimimowitakaro owaniinkaro. ⁸ Irooma okaratzi yantayitajiri Tasorinkantsi iroñaaka, irootaki waniinka-pirota-taita-chari. ⁹ Tima owaniinka okantawitaka okaratzi owasankitaa-kaantain-tsiri, iroora mapirotaitironi owaniinkatyaa tampatzika-sirita-kaanta-tsiri.

¹⁰ Iroka waniinka-pirota-chari iroñaaka anaapirotaitziro tzimawita-chari pairani owaniinkaro. ¹¹ Tima ari okarata-paaki waniinka-witapain-chari. Irooma waniinka-pirotaa-chani irootaki asi owajironi iroñaaka.

¹² Tima tzimataiki iroñaaka wintha-sirita-kaajyaanari, tonta-siri nonkanta-najyaa

nonkinkithata-kaantaji. ¹³ Ti nonkimi-wityaari nowaisatzitini Moisés ipasika-porotaka airo iñaantari Israel-iiti, tima pyaaja isiparyaa-poro-witaka. ¹⁴ Tima kisosiri ikantajiitaka pairani Israel-iiti, irojatzi ikantayitari ikaratzi icharini-yitaari. Tima aririka inkimiro iñaanaitiro paisatori ikasiya-kaantaitani, airo ikimathatziro kimiwaitaka impasikai-tatyii-nirimi ikinkithasiritani, apatziro inkanta-kaajyaaro Saipatzii-totaari ikimathata-kaayitajiri osiyawaita-jyaaromi impasikaryaa-kotaa-tyiiniri ikinkithasiritani. ¹⁵ Tzimayitatsi iroñaaka, aririka inkimiro iñaanaitiro isankinari nowaisatzitini Moisés, pasika-siri ikantayitaka. ¹⁶ Irooma intzimi-rika piyasiritasitairini Awinkathariti, aritaki impasika-ryaako-siritajyaa. ¹⁷ Ikantakoi-tziri aka “Awinkathariti” iriitakira Tasorinkantsi, saikasi-waitakan-taachari. ¹⁸ Irooma arokaiti awintaa-siritaarira Saipatzii-totaari, asiyayita-naari Awinkathariti. Tima onkimiwaita-jyaaro aminaatyirimi Awinkathariti yoorinta-matsitaka asiro-taki. Tima amina-porota-kotajiri asiro-takiki, tira ankimityaari kamantan-tzinkarini Moisés ipasika-poro-waitaka pairani irirori. Irooma apaata aririka añaapirotairo iwaniinkaro, aripaitira ankimita-jyaari irirori. Iriitakira matakayironi Awinkathariti, Tasorinkantsi.

4

¹ Iriitaki Pawa nisironkataanari nantawaitan-taanariri irirori. Irootaki kaari okantzimo-waitantana. ² Nowashaantajiro pasikita-

kaawaiti-nanimi, tima ti nomanakaawaityaaro noyomitaanti namatawitan-tantyaari, tima ti nonthaiya-kowaityaaro iñaani Pawa. Okaratzi noñaawinta-najiri iriipirori onatzii, irootaki iñaantarori Pawa kamiitha okantzi-moyitari atziri okaratzi nokinkithata-kaanta-yitajiri.

³ Tzimatsi-rika kaari kimathatironi tsika okanta-kota Kamiithari Ñaantsi nokinkithata-kotziri, tira naaka omana-pitha-waitirini, tzimatsi kantakaarori kaari ikimathatantaro okimiwaitakaro impasika-pithatai-tatyirimi ikinkithasiritani, iriitakira pyaawaita-sitaa-chani.

⁴ Osiyawaitakaro imawityaakita-tyiimi yokaiti kisosiriri. Iriitaki Kamaari ipaitai-tziri “iwawani osaawi-satzi,” mawityaakita-kaakiriri, irootaki kaari ikimathatantaro Kamiithari Ñaantsi. Kimiwaitaka ti iñaayita-jiromi kitainkari siyakaa-winta-chari iwaniinkaro Saipatzii-totaari, osiya-jaanta-kariri Pawa.

⁵ Iriitakira Jesús Saipatzii-totaari nokinkithata-kotajiri, nokantzira: “Awinkathariti inatzii.” Tira naaka ñaawinta-waita-chani. Apatziromachiini iwakina naaka Jesús pimpirawaityaana awirokaiti.

⁶ Ikantaki Pawa: “Onkitainkatai tsitinikiri.” Irootaki siyakaa-wintacha ikitainka-siritaana naaka, irootaki nonkitaitita-kotan-tajjaariri aajatzi pasini-payi noyotakaa-yitajirira Pawa, onkimitzi-motan-tajjaariri iriroriiti iñaajatyiromi iwaniinkaro Pawa osiparyaaki iporoki Saipatzii-totaari.

Awintaa-siri ankanta-yitajyaa

⁷ Okimiwaitakaro iwapithaan-taityaaromi pinapirota-chari kowitzi. Iriira siyakaa-winta-

chari Pawa ipasankyaa-yitairo itasorinka awathaki, iro awatha osiyakaa-wintakari kowitzi. Irootaki yantantarori iñaantyaarori iriitaki otzimimo-pirotziri itasorinka, tima ti ontzimi-motai arokaiti. ⁸ Tima oshiki nokimaatsi-waiwitaka, titzimaita nowasiri-niinta-waita. Notharo-kyaawaiwita, titzimaita ayimawaitina. ⁹ Imaimani-waitai-takina, titzimaita yookaitina. Iwatsinaa-waitai-takina, titzimaita impyaakaa-sitai-tyaana. ¹⁰ Oshiki iwamai-matai-takina ikimita-kaita-kanari pairani Jesús, aritaki iñiitairori yañaantari Jesús. ¹¹ Iroka kanta-kota-chari, oshiki noña-piinta-witakaro nonkama-wintiromi nokinkithata-kotakiri Jesús, arika iñaayita-jinari atziri, iyoyitaji tsika ikanta Jesús yañaakaantzi irirori. ¹² Irootaki nokami-matan-takari naaka, paña-siritan-tajyaari awirokaiti.

¹³ Irootaki nomatajiri naaka okaratzi isankinata-kotai-takiri pairani, ikantaitzi:

Nokimisantanaaji naaka, irootaki noñaawaitantari.

Irootakira nomatanajiri naaka, nokimisantanaaji, irootaki noñaawaitantari. ¹⁴ Tima noyotzi naaka iwañaajiri Pawa yoka Awinkathariti Jesús, aritaki iwañaajina aajatzi naaka, intsipata-kaajyaanari Jesús, ari pintsipa-yitajyaana aajatzi awirokaiti. ¹⁵ Nomatan-tarori nokinkitha-yitaji naaka irootaki panintaa-waitan-tajyaari awirokaiti. Tima aikiro-rika pishiki-pirota-nakitzii awirokaiti inisironka-yitaari Pawa, ari ishiki-pirotai paasoonkita-piintairini, wisiryaa-wintan-tajyaarini aajatzi.

16 Irootaki kaari okantzimo-niinta-waitantana naaka, okantawitaka iwamaima-waitai-takina. kimosiri nokanta-piintanaja. 17 Okaratzi nokimaatsi-waitaka iroñaaka kapichiini onatzii, airo okanta-jita-tyaani. Irootaki noñaanta-jyaarori apaata antaroiti waniinkata-chari kaari thonka-nita-chani. Iro anaajironi okaratzi nokimaatsi-waiwitakari, airo okantaa-jatai nomonkaratan-tajyaaro ompaityaa-rika. 18 Tima noñasampyaatyaa naaka kaari ifiitzi iroñaaka, airotzimaita othonka-nitaja iroka. Ti onkowa-pirota-jaantajyaa okaratzi koñaayitatsiri kaari kisonita-tsini.

5

1 Onkanta-wityaa yapirotaitiro awanko aka kipatsiki, iro kantacha ayotzi tzimatsi pasini awanko kaari thonka-nita-chani anta inkitiki, tima iriitaki Pawa owitsika-kirori, kaarira atziri witsikironi. 2 Ari okimitzitari aajatzi awatha iroñaaka, oshiki okimaatsita-kaawaitakai. Anintataiki ontzimi-motai pasini awatha añaanta-jyaari inkitiki. 3 Aritaki onkanta-jyaari apaata, iroka asiri iroñaaka aritaki ontzimaji owakirari awatha. 4 Ainirora añaanta-yitaro awathaka iroñaaka, akawintha-waita akimaatsi-waita. Iro kantacha ti anintaa-jati ampyaasi-waitajyaa. Anintataita-tziira ontzimi-moyitai pasini awatha, anintajiro asi owairo añaaniyitaji. Irootaki impoyiita-jyaaroni iroka añaantari kaari kisotanita-tsini. 5 Iriitaki Pawa matakaa-yitaironi tsika ankanta-yitajyaa. Tima añaakiro ityaanta-kairi Tasorinkantsi inampi-siri-yitantai, ari ayotziri

omapiro imonkaratajiro Pawa okaratzi ikasiya-kaayita-kairi.

⁶ Irootakira sintsi-sirita-kairi. Tima ayojiiti ainiro añaaayitzi awathaki, tikiraata antsipata-jaanta-jyaariita Awinkathariti. ⁷ Awintaa-siri awiri ainiro añiika, okantawitaka ti añaaawityaari. ⁸ Tima nokantaki sintsi-siri akantaka, anintayitaki ooka-yitiro awatha, antsipatan-tajjaariri Awinkathariti. ⁹ Aninta-piintakiro antayitiro okaratzi onimotairiri irirori, itanakyaaro iroñaaka, ari onkimitzita-jyaari apaata arika antsipata-jaanta-jyaari. ¹⁰ Tima maaroni arokaiti, aritaki ankatziyi-motajiri apaata tsika isaikaji irirori yaminako-yitairi maaroni, ikaratzi antayitakirori kaari-pirori ainiro yañaawita, iriitakira iwasankitaa-yitajiri. Yaminako-yitairi aajatzi ikaratzi antayitakirori kamiithari, iriitakira inkimita-kaanta-yitajiri impinayitaa-tyiirimi.

Amatakaa-yitairi pasini yaripirota-jyaari Pawa

¹¹ Nokinkithata-kaanta-piintzira naaka, ari nokinakairori iñaantai-tyaarori omapiro nopinkathatajiri Pawa. Iyotziro irirori, onkawintha piyojiitiro aajatzi awirokaiti. ¹² ¿Pikinkithasiritama notharowinta-waitatyaa napii-piitan-tarori? Tira ari onkantyyaa. Nonintatzii piyoti tsika nokantajari naaka, ari onkantyyaa piyotan-tyaarori awiroka tsika pinkantiri pakayitiri kamiitha ikaratzi kimosiriwinta-waita-chari anta, kantawaita-sita-chari: “Kamiithari nonatzii naaka,” titzimaita

inintaa-jati inkamiitha-siri-jiiti. ¹³ ¿Nokimitzi-mota-tyaamirima sinki-winta-waita-chari nokantan-tayitamiri? Tikatsira ompaityaa, tima nako-pirowinta-naatyaari Pawa. Irooma nokimitzi-motami-rika atziri tikatsita-tsiri kamiitha, noninta-tziira nanintaa-sirita-kaayityaami nokanta-yitan-tamiri. ¹⁴ Irootakira nantanta-yitarori iroka-payi itakotaanara Saipatzii-totaari. Tima ikamawintaira maaroni arokaiti, okimiwaitakaro maaroni ankamayitakimi arokaiti aajatzi. ¹⁵ Iroka opoñaantari ikamawintan-tairi maaroni arokaiti, añaaji aajatzi, inintatziira antapiinta-yitajiniri okaratzi inintziri irirori, airo antasiwaitaro okaratzi aniwita-siwaitari arokaiti.

¹⁶ Irootaki airo okantzi-mowaitantari atziri tsika ikanta ñiitziiri iwathaki. Tima omapirotatyiyaa otzimi-motakiri iwatha Saipatzii-totaari isaiki-motanta-paintairi. Iro kantacha ti añaatzimaita-jyaaro iroñaaka. ¹⁷ Irootaki nokantan-tamiri, ikaratzi owichaa-sirita-naariri Saipatzii-totaari, owakira-siri ikantanaja, ti inkimita-najyaa tsika ikantawitara pairani, tima othonka owakiratzi-mota-najiri maaroni. ¹⁸ Iriitakira Pawa matakaan-tzirori maaroni iroka-payi. Irijatzi kantakaa-karori aripirotan-taariri irirori okantakaan-tziro yantzimo-yitajiri Saipatzii-totaari. Ikantayitaji iroñaaka arokaiti irojatzira antayitairi, amatakaa-yitajiri aajatzi pasini-payi yaripiro-yitajyaari Pawa. ¹⁹ Iroota-jaantakira ityaankan-takariri Pawa aka kipatsiki yoka Saipatzii-totaari, ari ikina-kayiro yaripirotan-taariri osaawi-satziiti,

airo iwasankitaa-wintan-taari iyaari-pironka. Irootaki ityaankan-tayita-kairi aajatzi arokaiti ankinkithata-kaayitajiri atziri-payi yaripiro-yitajyaari Pawa. ²⁰ Irootaki nomatanajiri naaka, ityaankai-takina nonkinkithata-kotajiri Saipatzii-totaari. Osiyawaitakaro iriita-jaantakimi Pawa apiiyapiitakaa-piinta-kinarori, nokantzi: "Paripirota-jyaari Pawa. Irootaki inintajiri Saipatzii-totaari." ²¹ Tira yanta-nitiro Saipatzii-totaari kaari-pirori. Iro kantacha ikimaatsita-kaawaitakari Pawa okimiwaitakaro yantaki-tyiromi kaari-pirori. Arira ikinakaa-kirori Saipatzii-totaari, itampatzika-siri-yitan-tairi, ikimita-kaayitaira tzika ikanta irirori.

6

¹ Arira akaratzii antawaita-jiniri Pawa, nosintsi-thatzimi airo pimaninta-waitziro ikawinthaajimira Pawa, aminaasi-waita-kari. ² Iroka ikantakiri irirori:

Noyotakira kamiitha onkantyyaa, aripaiti noki-makimiro pikowa-kotanari.

Omonkara-paitita-paakara "Kitaitiri Awisakotaantsi," nonisironkata-jyaami. Irootaki apiipaititaa-chari iroñaaka, iroka "Kitaitiri Awisakotaantsi."

³ Tira nonintiro intzimi impaityaa nontzika-tzika-waitiri yawisako-siritai, airo ithainkamawaitan-taitanaro nantawaitani. ⁴ nonintatzii noñaakan-tajiro kamiitha inspiratani Pawa nonatzii, tima oisokiro nonkantyyaa aririka

awishi-motina ompaiyityaa-rika: inkimaatsita-kaawitai-tyaana, impomirintsita-kaawitai-tyaana, iwasankitaa-witai-tina, ⁵ impasawitai-tina, yasitako-waiwitai-tina, iwatsinaa-waiwitai-tina, nantawai-piro-witakyaa, ayimawai-witakyaana nowochokini, ayimawai-witakyaana notashi. ⁶ Tima kitisiri nonkantajyaa, oyotani nonkantajyaa, aakamiitha nonkantantaji, nisironkantaniri nonkantantaji, nampisiri iwajina Tasorinkantsi, otako-pirotani nonkantantaji. ⁷ Noñaawaita-piintajiro iriipirori, intasonka-winta-kaantajina Pawa. Nanta-piintajiro tampatzika-sirita-kainani, nonkimita-kaanta-nakiro nowayirita-jyaami, notzikaa-winta, nokisako-winta aajatzi. ⁸ Tzimayitatsi atziri thainka-waitanari, iro kantacha tzimayitatsi pasini pinkathanari. Tzimayitatsi atziri kawiyawaitanari, iro kantacha tzimayitatsi pasini kimosiriwintawaitanari. Okantawita noñaawaita-piinta-witaro iroopirori, ipaita-piintaitana “thaiyawaari”. ⁹ Omawitakyaa airo itzimawita kaari ñaayitinani naaka, tzima-tzimaitacha pasini oyopiro-yitanari. Nonkami-mawitakyaa, ainiro-tzimaita nañai. Iwasankitaa-witakyaana, tikira-tzimaita iwamaitana. ¹⁰ Owasiri nonkanta-witakyaa, aikiro nonkimosiriwintatyyiyyaa. Nonkowityaa-niinta-waiwitakyaana naaka, iro kantacha nanintaa-kaayita-jyaari pasini-payi. Tikatsi tzimimo-wityaanani naaka, iro kantacha nanintaa-yitaaro kowapirota-jaanta-chari.

¹¹ Corinto-satziiti, nokanta-pirota-tziimiro iroka-payi, tikatsi nomanitzi-motimiri. ¹² Tikira-

rika awintaa-wakaiyata, awirokara kanta-sitarori, tira naaka. ¹³ Intsityaa paakami-ithatajina naaka nonkimitaimira awiroka, tikatsi nomanitzi-motimi. (Nokantzimiro iroka, kimiwaitakara iriimi iintsi noñaanati.)

Osiyayitaaro iroomi itasorintsi-pankoti Pawa Añaanita-tsiri

¹⁴ Airo piwichaa-jaanta-naari kaari kimisanta-tsini. ¿Kantatsima kamiitha-siriri yaapatyii-yaari yantawaiti kaari-pirosiriri? ¿Kantatsima aajatzi ontsitiniti tsika okitainkatzi? ¹⁵ ¿Kantatsima Saipatzii-totaari yaka-kotiniri inintziri Kamaari? ¿Kantatsima kimisantzinkari intsipatyaari kaari kimisanta-tsini yasityaaro tsika-rika ompaityaa? *

¹⁶ ¿Kantatsima ankimita-kaantiro itasorintsi-pankoti Pawa tsika ipinkathatai-tziri osiyakaarontsi? Tima ankarati akimisantzinkariyitaji arokaiti akimiyitaa-tyaaro arokami tasorintsi-panko tsika inampitaro Pawa Añaanita-tsiri. Tima iroka ikantaki Pawa:

Ari nonampi-siritan-tajyaari, nontsipata-jyaari naniiyitaji.

Naakataki inkimita-kaantaji Iwawani, Iriitaki nasiyita-jyaari Naaka.

¹⁷ Irootaki ikantantari aajatzi Awinkathariti:

Pintainariyaari pasini-satzi atziri, airo pitsipaminthataro yokaiti.

Airo panta-piintairo nopinka-kayimiri.

Tima naapatyaa-yitajyaami,

¹⁸ Pinkimita-kaantajina naakami opiri,

---

* **6:15** Kamaari = Belial

Nonkimita-kaantajimi naaka awirokami notomi,
awirokami nosinto.
Arira ikantziri Awinkathariti, Sintsi-pirori.

7

¹ Notakotaní, tima tzimatsi ikasiya-kaakairi Pawa, ontzimatyii awashaantajiro maaroni kaari-pirori okaratzi antayitziri, okaratzi apampitha-siri-yitari aajatzi. Ontzimatyii añakaan-tajiro apinkathatziri Pawa, ankiti-siritaji.

Ikimo-siritaki Pablo iwashaantairo Corinto-satzi kaari-pirori

² Paakamiithataina naaka. Tima ti nonkantzi-moniinta-kaawaityaami awirokaiti, ti nokaaripirota-kaanta-waitimi, ti notainkasiritimi aajatzi. ³ Ti iro nokantan-tamirori iroka nokamantakota-tziimi. Thami napiita-wajimiro nokantzi-takamiri: “Notako-pirotaimi.” Irootakira nonkanta-piintimiri ainiro añaaayitzika iroñaaka, ari nonkimitzi-tajyaarori aajatzi ankamayitairika. ⁴ Oshiki nawintaakami awirokaiti. Notharowintakami. Aririka nonkinkithasirita-koyityaami, pitharowinta-sirita-kaana, kimosiri nokanta, okantawitaka oshiki imaimani-witai-takana aka.

⁵ Tima nariitakara Macedonia-ki, ti onkanti nomakoryaa-paaki, tima oshiki pomirintsitzi-mota-kanari. Tzimatsi oshiki ñaana-minthawaita-sita-kanari, irootaki kantzimo-siri-waita-kanari. ⁶ Iro kantacha yoimosirinka-piintari Pawa ikaratzi okantzimo-niinta-waitari, ari ikimi-tzita-kanari naaka, tima yariita-kaakari Tito aka tzika nosaiki. ⁷ Oshiki

notharowinta-siritanaka noñaawakiri. Iro notharowinta-pirotan-tanakari ikamanta-paakina tsika pikanta-jiita awirokaiti. Ikantapaakina: “Yaakamiithata-wakina Corinto-satziiti, inintajuitaki iñiimi, oshiki okatsitzimo-siritakiri okaratzi yantzi-mota-kimiri, antaroiti itakoyitaami.” Arira ikantapaanari, irootakira oimosirinka-pirota-kinari. ⁸ Pairani, nitantakarori notyaantzimi nosankinari, noyowitaka owasirita-kaawaityaami okaratzi nokantayitakimiri. Okanta nokanta-siri-witanaka: “Airo notyaanka-jatzi-nirimi.” Iro kantacha noyotzi iroñaaka kapichiini piwasiri-waiwita-painta awirokaiti. ⁹ Irootaki nokimo-siri-wintan-tarori iroñaaka notyaanka-kimirora. Tira nonkantatyii iro nokimo-siri-wintziri nowasirita-kaawaitakami. Iro nokimo-siri-wintziri piwashaanta-yitajirora kaari-pirori. Ari pikanta pinimota-kaantaariri awirokaiti Pawa, piitsinampaa-yitakiro piwasiritani, tira nowaaripiro-waitimi naaka. ¹⁰ Tima aririka iwasirita-kaantyyaa Pawa, inintatziira iwashaanta-kaantairo kaari-pirori, iro yawisako-siritan-taityaari. Irootaki airo okantzimo-siri-waitantai iwasiritakai-rika Pawa. Irooma aririka iwasirita-kaanta-waityyaa osaawisatziiti, aritaki iñiitakiro inkama-siritaiti. ¹¹ Omatantari iwasirita-kaayitakami Pawa, ari pipampi-thasiryaa-naari kamiitha, pimatakiro pikisako-wintaana. Katsima-siri pikantanaka aajatzi, tharowa-siri pikanta piñiuro opaitarika awisatsinimi, pitako-pirotaana, pimatakiro pimisitowakiri kantakaan-tzirori. Ari

piñaakan-tzirori kitisiri pikanta-yitanaja.
¹² Tira apatziro nosankinatiro nonkantimi:
 “Pimisitowiri atziri kaaripirotain-tsiri,” ti iro
 nosankinatan-tyaamirori pinkisa-kowintan-
 tyaro notainkasiritakiri. Iro nosankinatan-
 tamirori pairani onkantyya iyotakaan-tyaamiri
 Pawa tsika pinkantyya piña-sintsi-winta-
 jyaana naaka.

¹³ Irootaki notharowinta-siritan-tanakari.
 Oshiki onkitzimo-sirita-kaakina aajatzi
 nokimawakira paakamiithata-wakiri Tito,
 piwawisaa-kiniri okantzimo-siri-waitakari
 irirori. ¹⁴ Tima nokaman-tzitakari naaka
 Tito tsika pikanta-jiita awirokaiti, nokantakiri:
 “Kamiitha inajiiatzi Corinto-satziiti.” Tira
 piwaañaan-tyaanaro okaratzi pantayitakiri,
 tima omapirota-tyaa okaratzi nokantzi-takariri
 Tito. Ari okantzi-takari okaratzi nokanta-
 yitakimiri awiroka. ¹⁵ Itako-piro-yitaamira
 Tito iroñaaka, aririka isirita-koyityaami
 tsika pikanta-jiitaka paakamiithata-wakiri,
 pikimisanta-wakiri, pimpinkathata-wakiri.
¹⁶ Antaroiti nokimo-siritzitaka naaka kantatsira
 nawintaa-piro-yitajyaami iroñaaka.

8

Kiriiki impasitai-tyaariri kimisantzin-kariiti

¹ Iyikiiti, nonintzi piyotako-jiitiri ikaratzi
 apatowintaariri Pawa aka Macedonia-ki,
 ikawintha-yitairi. ² Okantawita iñaayiwitakaro
 oshiki pomirintsitzi-mowaitakariri, kimosiri
 ikantajiita. Okantawitaka ikowityaa-waitzi,

oshiki kiriiki ipasitan-takari. ³ Inintakaa-nikiini ipasitantaka irirori, ipantayitaki okaratzi yaawyaa-yitziri, yanaantaki ipasitan-tayita. ⁴ Ikantakina naaka: “Thami ampasiyityaari kiriiki pasini kimisantzin-kariiti, ikaratzi kowityaa-waita-tsiri.” * ⁵ Imapirota-tziro okaratzi yantakiri anaanakiro nokinkithasirita-kowita-kariri. Iriitakira yakowinta-naari Awinkathariti, ari ikimitaa-kinari aajatzi naakaiti. Tima irootaki inintakaa-kiriri Pawa. ⁶ Irootaki nosintsi-thatan-takariri Tito impiyanaji anta ipintha-sirita-kaantyaamiri pimayitairo awirokaiti. Iriitakira tsipata-paakamiri anta pitanta-nakarori pipasitan-tayitaka. ⁷ Awirokaiti anaanta-yitanaa-tsiri pantayita-nakiro oshiki opaiyita-rika. Kamiitha pikimisanta-yitanaji, kamiitha pikinkithata-kaanta-yitanaji, kamiitha piyoyitanaji, kimosiriwintha pikantayita, antaroiti pitakotakana. Nonintzi iroñaaka panaayitanti pimpasitan-tayitajyaa.

⁸ Airo nosintsiwintzimi pimayitan-tyaarori. Apatziro nonkinkithata-koyitimiri tsika ikantayitaka aka ipintha-yitaja inisironkatantyya. Ari okantzimaitari oshiki onkamiitha-waitimi piñaakan-tiromi pitako-pirotan-tayita. ⁹ Kamiitha-waitaki pimayitairomi yanta-paintziri Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari, inisironka-pirotanta-painta irirori. Otzimimo-witari pairani maaroni, ikimiwaitakari ashaaranta-pirotaniri, iro kantacha ikimita-kota-paintari kowityaa-

---

* **8:4** kimisantzin-kariiti = kitisiriri

waitaniri. Iroora ikowityaa-waitanta-paintari panintaa-waitan-tajjaari awiroka onkimiwaita-jjaaromi pashaaranta-jyaami inkitiki.

¹⁰ Iroka okaratzi nokinkithasiritari naaka: Irootaki kamiithatatsi pinthotyiiro okaratzi pitanakari. Awirokaiti itanakarori awisanaintsiri osarintsi pikinkithasiritaka pimpasitan-tayityaa. Pimatakiro pitanakaro. ¹¹ Intsityaa pinthotyiiro. Pinkimita-kaantairo owakira pitharowinta-jiita-nakaranki pitanta-nakarori. Intsityaa pinthotyaaan-tyaaro okaratzi tzimimotzimiri. ¹² Tira ininta-jaantai Pawa anaakairo ampasitan-tyaaro okaratzi tzimi-mota-kairi. Apatziro ampasitan-tajjaaro okaratzi aawyiiri. Aritaki onimotakiri Pawa. ¹³ Tira nonkoka-tyiimi pimpasitanyaa yanintaa-waitan-tyaari pipasitakari, iro ompoñaan-tyaari pinkowityaa-waitanaki awirokaiti okantakaantziro pipasitantaka. ¹⁴ iro kamiithatatsi, pimpasityaari okowityii-mowaitari iroñaaka otzimimo-yitzimira awiroka, ompoña impasitaityaami awiroka apaata aririka onkowityii-mowaityaami. Ari onkantyyaa pimonkarata-wakaan-tyaari. ¹⁵ Okimiwaitakaro okaratzi isankinata-kotzi-taitakari pairani, ikantaitzi:

Ti yaparawaitiro aintsiri oshiki,
ti onkowityii-motyaaari aintsiri kapichiini.

¹⁶ Nopaasoonkitziri Pawa, tima iriitaki kantakaa-karori itakotan-tamiri Tito, ari isiyakana naaka notakotamira. ¹⁷ Tima nokantakiri: “Tito, pimpiyanaji Corintoki.” Tima pinthatzi-tawaitaka. Iro ijati iroñaaka. ¹⁸ Iriira intsipata-nakyaa Tito

pasini iyiki. Kamiitha kinkitha-ryaantzi inatzii. Ipinkathaitziri pasini kimisantzin-kariiti tsika-rika-payi, ikimayita-kirira ikinkithata-kotairo Kamiithari Ñaantsi. ¹⁹ Irijatzira oyosiita-kiriri aka kimisantzin-kariiti, iwakiri intsipata-nakyaana apaata naanakiniri kiriiki pasini kimisantzin-kariiti kowityaa-waita-tsiri. Irootakira ñaakantironi omapirotatyaa atakoyitakari, iro ompoñaan-tyaari iwisiryaawintari Pawa. ²⁰ Ari onkantyyaa airo iñaawinta-kowaitai-tantana aririka nontsiparyaa-yitakiri kiriiki ipasi-pirotan-taitari. ²¹ Tima nonintatzii onkamiithatzi-motiri atziri okaratzi nantayitiri, ari onkimitzi-motyaariri aajatzi Pawa.

²² Nontyaankimiri aajatzi pasini iyiki intsipayitana-kyaari. Iriitaki namina-piintakiri, ipintha-pirotakaro yamitakotanti. Nokaman-takiri tsika pikanta-jiitaka awirokaiti, irootaki ipintha-pirotan-tanakari yamitako-yitimi, tima yawintaa-pirotani iwayita-nakimi. ²³ Yoka Tito, notsipa-minthari inatzii, iriitaki notsipata-piintaka nantawai-wintakimi. Iriima pasini apitika iyiki intsipata-nakyaari, ityaankani inatzii kimisantzin-kariiti saikayita-tsiri aka, iwisiryaawintari Saipatzii-totaari. ²⁴ Ontzima-tyiira paakamiithata-wakiri aririka yariitakyaa anta. Iro iyotantyaari iyikiiti kimisanta-tsiri anta omapirotatyaa okaratzi nokinkithata-kota-kimiri awirokaiti.

9

¹ Noyotzi naaka ti onkowa-jaantyyaa

nosankinata-kotimiri piiriikiti inkarati pintyaanki-niriri kimisantzin-kariiti. * 2 Tima noyotaki ayimata-piintakimi awirokaiti pantiro. Aritaki nokaman-takiri iyiki-payi nampitarori aka Macedonia-ki, nokantakiri: “Ikowitzi-taikara iyikiiti nampiyitarori anta Acaya-ki impasitan-tayityaa chapinki awisanain-tsiri osarintsi.” Nokinkithata-kota-kimira awirokaiti nopinhata-kaayita-nakari aajatzi iriroriiti. † 3 Iro kantacha nontyaanki-tyaamiri iyikiiti onkantyya inkamantzi-tantyyaamiri, iriitaki itapaakyaaroni ikoyaayitiri kiriiki. Tima ti noninti aminaasi-waityya okaratzi noñaawinta-kimiri awirokaiti aka. 4 Tima nonintatzii sintsiinira nariita-nakyaami aririka nawisanaki anta pisaika-jiitzira. Kimitaka ari iyaakanakina aparoni-payi Macedonia-satzi. Aririka noñaapaakiro tikira-wintha pikoyaayiti kiriiki, oshikira nompasiki-winta-waityya, tima aritaki nokamanta-kotzi-takami aka. Ari pinkimitzi-takyaari aajatzi awirokaiti pimpatiki-winta-waityya. 5 Irootakira nontyaanki-tantyyaamiriri yoka iyikiiti, iriitaki itapaakyaaroni yariityaami anta tikira-wintha nojatiita naaka. Iriijitaki ikoyaa-kota-paaki-mirini kiriiki ikaratzi pikasiya-kaantakiri awirokaiti. Owitsika pinkantakiri maaroni kiriiki aririka nariita-paakyya. Ari onkantyya airo nosintsi-wintatapaakami pantayitiro.

6 Apatzirora pinkinkithasiritiro iroka:

---

* 9:1 kimisantzin-kariiti = kitisiriri † 9:2 Acaya = kipatsi tsika anta osaiki nampitsi Corinto.

Ikaratzi pankita-tsiri kapichiini, kapichiini yawi-iti.

Iriima ikaratzi panki-pirotain-tsiri, oshiki yawi-itiri.

⁷ Maaroni awirokaiti ontzimatyii pimpasitan-tayitajyaa okaratzi pinintziri. Airo pisintsiwintan-tawaitzi impasitan-taityaa oshiki tirika inintaiti, ari onkanyaa airo okatsitzimosiri-waitantari ipasitan-takara. Tima inkarati kimosiri-winta-pirotzirori okaratzi ipasantari, iriijitakira itakotari Pawa. ⁸ Iriitaki Pawa shikyaa-pirola-jimironi okaratzi kowityii-mowaitamiri. Aritaki otzimaraantaki onkarati pimpasitan-tawaityaari kamiitha-pirolini awiroka. ⁹ Okimiwaitakaro okaratzi kinkithatakota-chari Osankinaritsi-piroriki, ikantaitzi:

Okaratzi tzimi-motziriri Pawa, irootaki yantitaaniriri ikaratzi kowityaa-niinta-waita-tsiri.

Tima tampatzika-siri inatzi irirori, irasi iwiro.

¹⁰ Iriitaki Pawa kithokita-kairori okaratzi pankiyita-chari, irijatzi shookakairori, ari okanta yawiitan-taitarori okaratzi iwayitaitari. Arira inkanta-yitajimiri aajatzi awirokaiti impayitajimiro kowityii-motamiri, ari onkanyaa ontzimi-motan-tajyaamiri pimpassi-yitajyaariri pasini-payi, tampatzika-siri pinkanyaa.

¹¹ Irootaki impapirotan-tyaamiri Pawa pimpasitanta-piintan-tyaari awiroka. Ari onkanyaa impaasonkitan-tyaariri Pawa ikaratzi aayitzirori apasitan-tayitari. ¹² Ari okantari, okaratzi pipasitan-tayitari tira apatziro pinisironkatakiri kimisantzin-kariiti ikaratzi kowityaa-waita-tsiri, iro ompoñaan-

taari impaasoonki-pirotairi iriroriiti Pawa. ¹³ Aririka iñiitakiro okaratzi pipasiyita-kariri aajatzi pikimitzi-yitakari pasini-payi, oshikira iwisiryaawintanakiri Pawa. Tima iñaayitiro tira apatziro piñaawaita-siyita, pikantzi: “Nokimisantajiri Saipatzii-totaari nokima-kotajirora Kamiithari Ñaantsi.” Tima iñaayitiro aajatzi pantayitairo oñaakan-tzirori omapiro pikimisanta-yitanaji. ¹⁴ Irootaki intako-pirowaitan-tajyaamiri, oshiki yamanako-wintaimi, okantakaaro ikaminthaa-pirotaimira Pawa. ¹⁵ Ari ankimitzi-tanajyaari aajatzi arokaiti ampaasoonkita-najiri Pawa, tima inisironkatzi-taikai aroka, iro mapirota-pirotaitzirori okamiithatzi, airo okantzi athotyaaairo ankinkithata-kotajiro.

10

Ikinkithata-kotziro Pablo okaratzi yantayitziri

¹ Naaka Pablo, tzimatsi nokowa-kotzimiri. Tsinampa-siri nonkantyyaa airo nokatzimawaitzi, nonkimita-kotyaari Saipatzii-totaari. Tima noyotzi tzimatsi ikantakoi-takina, ikantaitzi: “Yoka Pablo tsinampa-siri inatzii isaiki-motapiintai, irooma isaikira intaina katsima ikanta.” ² Nokowa-kotzimi, airo pijatakairo piwatsimawaitina. Ari onkantyyaa airo nomishakowintawaitan-tapaakami aririka nariita-paakyaami. Tima noyotaiiki ari nonkanta-yitapaakiri ikaratzi saikimo-yitakimiri anta kantayitaintsiri: “Yantayita-sitaro Pablo okaratzi inintziri yanintaa-waityaari irirori, ari ikimita-kotari

tsika ikanta pasini atziri-payi.” ³ Omapiro-witatyaa ari nokimitari pasini atziri, iro kantacha yoka itzimi nomaimanitziri, tira onkimityaaro nomaimanitziri atziri. ⁴ Tima aririka nomaimanitanti naaka, tira nairikiro manamintotsi okaratzi imanatanta-piinta-yitari atziri-payi, itasorinka Pawa nomaimanitanta naaka. Ari okanta noitsinampaa-yitan-tariri ikaratzi iripirotakairiri noisaniintani. ⁵ Ari okanta noitsinampaan-tariri naaka maimani-waitaniri, noitsinampaa-yitajiri kimosiriwinta-waitaniri tzika-tzikatan-tatsiri kaari iyotakoi-tantari Pawa. Nokimita-kaantaaro nairikaa-tyiiromi nokinkithasirita-siwai-yitari, nosintsitaa-tyiiaami nonkimisantajiri Saipatzii-totaari. ⁶ Aririka nonkima-kowintajimi awirokaiti pipiya-sitaari pikimisantairi Saipatzii-totaari, aripaitira nowitsikyaa nowasankitairi inkarati yipatha-yitachani.

⁷ Paamaiyaa iwapyii-mowaitami = kari. Tima tzi mayitatsi pikarajitzi anta kantayitatsiri: “Yasitana naaka Saipatzii-totaari.” ¿Isiyakaan-tzima ti yasitzi-tyaana aajatzi naaka? Iroorika ikinkithasiri-yitakari, ikinakaa-sitakaro, tima naaka yasipirota-taika Saipatzii-totaari. ⁸ Aamaa-sityaa ari pinkanta-yitanaki awirokaiti: “Yitanakaro iroñaaka Pablo ikimosiriwinta-waitaro okaratzi ikinkithata-koyitziri.” Tira nompasiki-wintiro okaratzi inkantaitiri, tima iriitaki Awinkathariti oyosiita-kinari nowitsikasirita-kaantan-tyaari, ti iyosiitina nokaaripirosiri-waitanti. ⁹ Irootaki kaari nonintanta onkimitzi-motyaami okaratzi nosankinata-

kimiri, noninta-tziira nomintharowa-waitimi.
¹⁰ Aamaa-sityaa tzimatsi kantatsini: “Tima intyaanka-piintajiro Pablo isankinari, oshiki isintsi-thata-piintakai, ikinkithata-piintayita-kayiro pomirintsitzi-motairi antayitiro. Iro kantacha aririka isaikimo-yitai aka, kimiwaitaka ti isintsita-niti. Tima inkantara ikinkitha-yitaki manintaari inatsi.” ¹¹ Iroka nakayitiri ikaratzi kantayita-tsiri, nokantziri: “Tsika nokanta nosankina-yitakimi, ari nokantzitari aajatzi nosaiki-moyitakimi.”

¹² Tira naapatyii-yaari naaka pitsipatari pisaika-jiitzi anta kimosiri-waita-chari. Ti iyotaa-jiiti irirori. Tzimayitatsi monkarata-wakaa-piinta-chari, isiyakaantzi yanaa-wakaan-tayitaro okaratzi kamiithatzi-mowaita-siyitariri iriroriiti. ¹³ Irooma naaka tira nokimosiriwinta-siwaityaaro nomonkaratajiro kamiithatzi-mowaita-sitanari naaka, apatzirora nokinkithata-kotajiro nomonkaratakiro ikantakinari Pawa nantiniri. Iroka inintakiri nantiniri, ontzimatyii nowirairo nantawaitiniri anta tsika pisaika-jiitzi awirokaiti. ¹⁴ Irootaki noña-sintsita-kowintan-tamiri iroñaaka awirokaiti, ti nanaa-kayiro okaratzi ikantakinari Pawa. Tima naakataki itakarori noñaawintakimiro Kamiithari Naantsi tsika ikanta-kota Saipatzii-totaari. ¹⁵ Irootaki kaari nokimitantari ikaratzi kimosiriwinta-siwaitarori imonkaratani, tzima-witacha pasini itzimi itataita-nakarori imonkaratakiro. Iro kantacha aikiro-rika pantaiki-sirita-nakitzi, airo nosintsiwintawaita-naami awirokaiti, ¹⁶ kantatsi nojayiti

pasiniki nampitsi nonkinkithata-kaantajiro Kamiithari Ñaantsi. Irootaki nomatiri, airo nokinanaki tsika-rika yitayitakaro ikinkithata-kaantzi pasini atziri, nokimosiriwinta-waitaro = kari imonkaratani pasini. ¹⁷ Ti onkamiithati inkimosiriwinta-siwaitaityaa apaniroini. Iro kamiithatatsiri ankimosiriwinta-jyaaro yantayitziri Awinkathariti. ¹⁸ Tima tikatsi ompaita-matsityaa ankimosiriwinta-waityaa apaniroini ankimosiriwinta-waityaa. Iro kowapirota-chari inkimosiriwinta-piro-yitai Awinkathariti.

11

¹ Nonintzi pinkisa-sita-wakyaaro okaratzi nosankinatzimiri aka, onkanta-witakyaa onkimitzi-motyaaami yantziri aparoni masontzi. Nonintzi aikiro pijatatyii piñaana-yitiro. ² Oshiki naamaa-kotakami awirokaiti, iriira Pawa kantakaa-kanarori. Tima naakataki itakaro nokinkithata-kaakimi okanta yasiyitan-taamiri Saipatzii-totaari. Nokimita-kaanta-waitaami awirokami nosinto, tzimatsi nokasiya-kaakamiri pintsipatyaari, aamakoki nowapiinta-najimi airo pikaaripiro-waitanta irojatzii paawakaanta-pirota-kyaari. Iriitakira siyakaa-winta-chari Saipatzii-totaari, tsika itzimi kimitakariri iriimi paayitairimi apaata. ³ Tima nontharowa-kaatyaami intzimi amatawitimini, inkimita-kotakyaari maranki amatawita-kirori pairani Eva. Aritaki yoitzinampaakimi, iwashaanta-kayimiro pawintaajari Saipatzii-totaari, pikinata-naari. ⁴ Kimitaka awirokaiti ti pishinta-sityaaro

pakayitiri pasini kinkithata-koti-mirini Jesús, ari pakakiri onkanta-wityaa inasita-paakyaaro okaratzi nokinkithata-kota-kimiri naaka Jesús, okaratzi nokinkithata-kota-kimiro Kamiithari Ñaantsi aajatzi Tasorinkantsi. ⁵ ¿Pisiyakaan-tzima yanaako-yitana naaka ityaankaari-pirotzi yokaiti? ⁶ Aamaa-sityaa ti nonkinkithati kamiithaini naaka, iro kantacha oyotani nokanta. Irootaki piñaakoyita-piinta-kinari.

⁷ ¿Nokinakaa-sita-karoma pairani ti nonkowa-kotimi kiriiki owakira nokaman-tapaa-kimiro Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta-kota Pawa? Tsinampa-siri nokanta nantawai-wintakimi noyomitaan-tayita-kamirori, ti nonkowa-kowaitimi. Ari okanta ikimita-kaantaitaamiri iroñaaka iriipirori pinayitzi. ⁸ Okanta nokinkithata-kaapaakimi pairani, iriira pasin-satzi kimisantzin-kariiti opayita-kinari kiriiki nañaantari. Okimiwaitakaro nonkosita-tyiirimi iriroriiti okanta nantawai-wintan-takamiri awirokaiti. ⁹ Pairani ainiro nosaiki-moyitzimi, oshiki nokowityaa-niinta-waitaki. Titzimaita noñaaji pimpina ompaityaa nañaantyaari. kamintha yariijiitaka iyikiiti poñaayita-chari Macedonia-ki, iriira opayita-paakinari. Ari okanta kaari noñaantaro pimpayitina kiriiki awirokaiti. Ari nonkanta-piinta-tyihiro airo nokamitzimi. ¹⁰ Antaroiti nokimo-siri-wintakiro tira nonkowa-koyitimi, ari nonkanta-piinta-tyihiro maaroni nampitsi okaratzi saikatsiri Acaya-ki. Iyotziro Saipatzii-totaari iroopiro nokantaki. ¹¹ ¿Piñaajantzima awirokaiti iro nokantan-tarori ti nontakotyaaami? Iyotzi Pawa

oshiki nintakotakami.

¹² Aikiro nojatakaa-tyiuro ari onkantyyaa yokaiti kinkithata-kaamiri pikomosiriwinta-waitakari awirokaiti, airo ikantanta: “Ari nosiyari Pablo.”

¹³ Yokapayi kinkithata-kaasi-waita-kamiri kaari Tyaankaariiti, amatawitsinkari inayitatzii, apaniroidi ikimita-kaanta-waitaka iriirikami ityaankani Saipatzii-totaari. ¹⁴ Tikatsira ompaityaa yathawaan-tairi yoka.

Tima imatzityaaro Mishatantaniri isiya-kotari isiparyii Maninkari onkantyyaa yamatawitan-tyaari.

¹⁵ Irootakira airo imapokan-tawaitai ikaratzi antawai-yitzi-niriri Mishatantaniri, irojatzira imatzitari irirori. Inkimita-kaanta-waityyaa yantawaitatzii onkantyyaa inkamiitha-sirita-

kaanta-jyaariri atziri-payi. Iro kantacha aritaki iwasankitaa-wintai-tajiri okaratzi yantayitzi.

Ikimaatsi-waitaka Pablo Ityaankaa-ritzira

¹⁶ Intsityaa napiita-wakiro nonkantimi, onkamintha airo nokimitzi-motamiri masontzi. Aririka nokantakari piñaakina, pisinita-wakina nokimosiriwinta-wakyaa kapichiini. ¹⁷ Okaratzi noñaawaitziri iroñaaka, tira onkimita-

jaantyyaaro tsika onkantyyaami iñaawaitiri Awinkathariti. Nokimita-kota-tyaari aparoni masontzi ikimosiriwinta-siwaita. ¹⁸ Arira ikanta-

piintaka pasini atziri-payi, ari nonkantyyaari naaka aajatzi. ¹⁹ Pikimita-kaanta-waitaka awirokaiti yotaniri pinayitatzii, ¿paitama pinintan-tajiitari pinkimisanta-yitairi masontzi?

²⁰ Iroota-jaantaki pantayitakiri awirokaiti,

pikimisanta-piintakiri ikaratzi kimitakaan-tawaita-kamiri impiratani, aapitha-waiyitzi-mirori tzimi-motzimiri, yakathawinta-waita-kimiri, kimosiriwinta-waita-chari, pasaporo-waitzimiri. ²¹ ¿Piñaa-jaantzima ti naawyaa-siri-waita-niti naaka nomatan-tyaarori osiyakarori iroka? ¿Kantatsima nompasiki-wintiro tira nomataitiro? Airo. Iro kantacha aritaki nomataikiro naaka osiyaaroni okaratzi yantawijitakari iriroriiti, nokimosiriwinta-waityaa, onkanta-witakyaa nonkimi-witakyaari masontzi.

²² Iroorika ikimosiriwinta-waitaka iñaawaitziro iñaani Heber-iiti, aajatziira naaka. Iroorika ikimosiriwinta-waitaka ishininkaititari awaisatzitini Israel, aajatziira naaka. Iroorika inkimosiriwinta-waitaka icharinititari awaisatzitini Abraham, aajatziira naaka. ²³ Iroorika inkimosiriwinta-waitaka yantawaiyitainiri Saipatzii-totaari, aajatziira naaka. (Omapiroatayaa nokimitakari naaka iñaawaitzi masontzi.) Iro kantacha nonkimosiriwintakaro nanaajiri yokaiti nantawaitzi, nanaajiri aajatzi yasitako-waitai-takina, ipasawaitai-takina, iwamaima-waitai-takina. ²⁴ Tima noñaakiro okaratzi 5 yapiitana ipasawaitana noshininka-payi anta yapatota-piintaita.

* 25 Mawa okaratzi iposawaitai-takina. Aparoni okaratzi ishimyaaitakina. Mawa okaratzi nopitamonka-kotaka. Aparoni tsitiniri nosaika-kotaki niyankyaaki inkaari, ari nokitaitita-kotakiri. 26 Oshiki nariitan-tayitaka. Nokinayitaki okowiinkatzi nijaa. Nokini-motakiri ipiyota kosintziiti. Inintayitaki noshininka-payi iyaaripiro-waitinami, aajatzi ikimitakari kaari noshininkata. Nokowiinkata-kowaitaki nampitsiitiki aajatzi otzisi-masiki. Nokowiinkata-kotaki inkaariki. Oshiki nopomirintsi-waitakari paitasi-waita-chari “iyiki,” kaari-tzimaita. 27 Oshiki nantawaitaki, ayimawai-witakina nomakori. Ayimawitakina nowochoki, notashi, nomiri, noyatsinkari. Tashiniinta nokanta-piintaka. Nosapoka-miriki-waitaka. 28 Tzimatsi oshiki awishimo-yitakinari. Iro kantzimo-pirota-kanari isaikayitaji kamiitha ikaratzi kimisanta-yitaa-tsiri tsika-rika-payi. 29 Tzimatsi-rika mantsiyatain-tsini, nokimita-kaantaro naakami mantsiyatain-

* 11:24 Okinkithata-kota isankinariki pairani Moisés, kantatsi iwasankitaiti aparoni atziri aririka iyaaripirotakiri pasini. Ontzimatyyi yaitiri tsika yapatota-piintaita, impasawaitan-taityaariri. Airorika okaaripirodzi ikinakaa-sitakari, airo ipasa-piroi-tziri. Irooma omapiro-rika okaaripirotaki ikinakaa-sitakari, ontzimatyyi iwasankitaa-piroitiri. Iro kantacha tira osinitaa-ntsiti yanaa-kayitiro onkarati 40 impasawaitaitiri. Irootaki yamitaitari pairani impasatan-taiti onkarati 39 yapiitiri itzimi-rika kaaripiro-tain-tsiri, ari onkantyya airo ipiyathatantaro Ikantakaan-taitani, aririka yanaakaakiro onkaratimi 40. Irootaki ipaitajiri yokaiti “Oyotapaaka aparoni omonkaratan-tyaari 40.” Okaratzi kinkithata-kotain-chari aka, ari ikantai-takiri Pablo, ipasawaitaitakiri irirori.

tsini. Tzimatsi-rika inkaaripirota-kayi-takiri, oshiki nonkisako-winta-waityaari. ³⁰ Ari okanta nokimosiriwinta-waita naaka, nokinkithata-kotakiro tsika nokantaka kaari naawyaa-siri-waitanta. ³¹ Tzimatsi yotatsiri ti namatawitanti, iriitakira Pawa, Asitariri Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. ¡Akimosiriwinta inkanta-piintaitiri! ³² Tima pairani nosaikanta-paintari Ontyaamairiniki, yaamaako-winta-kaantakiro ijiwata-kaani Aretas maaroni nampitsi, airo nositowanta, ari onkantyyaa yaakaan-tantyya-narimi. ³³ Iro kantacha ititakina kantziriki nokarajjiitzi, iwayiita-kotakina intakironta nampitsi, ari okanta nosiyan-taari.

12

Kimiwaita-karori ochiikantzimi kitoochii

¹ Tira onkamiithati nonkimosiriwinta-waityaa. Iro kantacha aikiro noñaawintatyiiro noñaawyatakari, okaratzi iñaakakinari Awinkathariti. ² Noyota-kotziri yoka atziri yasitaari Saipatzii-totaari. Tzima-kotaki 14 osarintsi yoka atziri yaitairi inkitiki, ijapirotatzii ojinokita-jaantzi inkiti. Kimitaka ijasirin-katatzii, ti noyopirotzii-maityiyaa. Tirika, ijatatzii-rika koñaaroini iwathaki, ti noyopirotiro. * ³ Iri Pawa yotatsiri ijasirin-katatzii-rika, ijatatzii-rika koñaaroini iwathaki.

* **12:2** ojinokita-jaantzi inkiti = mawatanain-tsiri inkiti. Ari ikanta-piintziri Judá-iti ikinkithata-kotziro. Ikantajjiitzi: "Itanakarori inkiti, ari osaikayitzi minkori. Apitita-tsiri inkiti, ari isaikayitzi kasiri, ooryaatsiri, impokiro-payi, maaroni. Irooma mawatatsiri ojinokita-jaantzira inkiti, ari inampitarori Pawa."

Intsityaa nitapanaatyaaro nonkinkithatakotiri yoka atziri. ⁴ Yaitairi anta inkimosiritapaji. Ari ikimayitairori tsika-rika opaiyitari kaari kantaa-jata-tsini inkinkithatakoitiro. ⁵ Ariwitaka inkimosiriwintyaaromi yoka atziri okaratzi iñaakiri. Iro kantacha airo nonkimosiriwinta-waita. Apatziro nonkinkithata-kotakiro tsika nokantaka kaari naawyaa-waitanta. ⁶ Arimi nonkimosiriwintakyaaromi okaratzi noñaayitakiro, airomi nomasontzi-siri-waitzimi. Aritaki noñaawaiyitakiromi iroopirori. Iro kantacha ti noninti inkimosiriwinta-siwaita-piintai-tyaana. Apatziro impinkatha-wintai-tinaro okaratzi nantayitakiri, okaratzi ikimakoi-takinari. ⁷ Okaratzi noñaawyatakari owaniinka okantaka, iyotzi Pawa aritaki nonkimosiriwinta-waitakyaami. Irootaki isinitan-takanari nonkimaatsi-waityaa onkantyyaa airo nonkimosiriwintantawaita. Okaratzi nokimaatsi-waita-piintaka osiyawaitakaro ochikawaita-tyiinami kitoochii. Iriitaki Mishatantaniri kimaatsita-kaawai-witakanari. ⁸ Mawa okaratzi nokowakowitakari Awinkathariti yookakaa-wintina ikimaatsitakaa-piintaitana. ⁹ Ikantakina irirori: “Tima nokawinthaakimi, tikatsira kowityii-mowaityaamini. Kantataitatsi noñaakanta-pirotajiro nosintsinka atziriki kaari aawyaawaita-tsini.” Ikanta nokimawakiro, kimosiri nokantanaka, nowinthata-nakaro nokamantanta-yitajiro ti naawyaa-waitaniti, tima ari onkantyyaa aawyaakaan-tajinari isintsinka Saipatzii-totaari. ¹⁰ Irootaki

nokimo-siritan-takari naaka okantawitaka ti naawyaa-waita-niwityaa, ikawiya-waitaitana, nokimaatsi-waitaka, iwatsinaa-waitaitana, opomirintsitzi-mowaitana, oshiki noñaayitakiri nantawaitziniri Saipatzii-totaari. Noyopaititajiro ti naawyaa-waita-niti apaniroini, ari noñaataitzirori imatakaa-tyaanaro naawyaa-siri-waitanitaji.

¹¹ Kimitaka masontzi nonaki noñiirora nonkimosiriwinta-waitaka. Iro kantacha awiroka kankakaa-karori nomatan-takarori. Iro kamiitha-witacha pinkinkithata-koyitajinami kamiitha. Okantawitaka ti niriipiroti naaka, ti yanaako-tzimaityaana yokaiti paitasi-waita-chari “Iriipirori Tyaankaariiti.”

¹² Tima nosaiki-motakimi pairani awirokaiti, noñaaka-kimiro omapiro naaka Notyaankarritzi. Oshiki namatsin-kawintakami. Oshiki notasonka-wintantaki, piñaayitajiro kaari piñaapiinta-jiitzi, okiryaantzi pikantawinta-jiitakaro.

¹³ ¿paitama pikinkithasiriwaitantari iroñaaka nomaninta-waitatziimi? ¿Tima naakamiithatimi nokimitajiri pasini-payi kimisantzin-kariiti? ¿Irooma kantakaan-tarori ti noñaajiro ompaityaa pimpasityaanari? Tzimatsi-rika nokinakasitakari, pimpyaakotinaro.

Ikinkithata-kotziro Pablo mawatatsini yariitanyaa

¹⁴ Nokinkithasiritaka iroñaaka napiitajiro nojati noñiimi, irootaki mawatatsini nariityaami.

Airo nayiri inkarati pimpinatinari. Kaari piiri-ikiti noninti nasityaari, awiroka-payi noninta-pirotaki nasityaami. ¿Kantatsima aparoni iinchaaniki impinako-wintiro inintziri asitariri? Tira, iriitaki asitaariri pinakowintziriri iirintsiti. ¹⁵ Irootaki nantiri naaka, onkimiwaita-jyaaro naakami asitamiri. Aritaki nomatakiro nosinitakowintatyaami. Oshiki notakotakami. ¿paitama kaari pitakotantana naaka?

¹⁶ Kimitaka tzimayitatsi awirokaiti kantatsiri: “Aama ti inintako-yitai Pablo arokaiti, oshiki iyotzi, ari ikina-kayiro yamatawi-waitantakairi.” ¹⁷ ¿Pisiyakaan-tzima yamatawi-waitakimi aajatzi ikaratzi nontyaanka-kimiri? ¹⁸ Nontyaanka-kimiri Tito, aajatzi pasini iyiki. ¿Yamatawita-kimima Tito? ¿Tima nosiyawakaa-jiityaa maaroni naaka, naakamiithayitajimira awirokaiti? ¹⁹ ¿Pisiyakaan-tzima awirokaiti iro nokantantari nonintatzii notzikawintatyaa? Tira ari onkantyyaa notakotani. Iri Saipatzii-totaari ñaawaita-kayinari, onkantyyaa nowitsika-sirita-kaantyaamiri. Iriira Pawa yotatsi. ²⁰ Okantzi-mowaita-tyaanara naaka añihiro ankanta-niinta-wakaa-waityyaa aririka nariita-paakyyaami. Okantzi-mowaita-tyaanara aajatzi noñaapaakimi pintzima-winta-wakaa-waityyaa, pinkisa-wakaa-waityyaa, pinkisa-niinta-wakaa-waityyaa, airo paapatyyaa-wakaa-waita, pinkisi-mata-wakaa-waityyaa, pinkantakaa-piro-waityyaa, pimaimanita-wakaa-waityyaa. ²¹ Okantzi-mowaita-tyaanara nompasiki-winta-kowaityyaami Pawaki. Aamaaka aritaki nonkanta-niinta-kowaita-paakyyaami

pantayita-kirorika kaari-pirori, ti piwashaantiro pantayitziro karipiro-yitatsiri, pimayimpi-waitzi, piñaathata-siwaitanta-piintaka aajatzi.

13

¹ Irootaki mawatatsini nariityaami. Aritaki namina-kotan-tapaa-kyaamiro, ikantai-takiri pairani:

Intzimi-rika aparoni omishakowintaari, ontzimatyii intzimi mawa atziri, tirika intzimi apiti ñaakotirini ikinakaa-sitakari, aritaki iwasankitai-takiri.

² Arira nonkanta-paakiri naaka nowasinonkairi ikaratzi antzita-karori kaari-pirori anta pisaikinta, ari nonkimitzi-tapaa-kyaari aajatzi pasini-payi antayita-najirori iroñaaka. Tima aritaki nokaman-tzita-kamiro pairani napiitan-takarori nariitakami. Irojatzii nosankinatziimiri iroñaaka.

³ Aamaa-sityaa pikanta-jiitatzii awirokaiti: “Kaari Saipatzii-totaari tyaankirini Pablo inkinkithata-kaanti, aama kaari iriipirori.” Paamawintyaa, yoka Saipatzii-totaari, kaari-machiini atziri saiki-motantapainta-tsini, otzimimo-piro-taitziri isintsinka irirori, awirokata-jaantaki ñaayitirini.

⁴ Ari okantawitaka, kimiwai-witaka ti yaawyaa-waitaniti yoka ipaikakoi-tanta-kariri. Iro kantacha añaakaajiri isintsinka Pawa. Ari nokantzi-takari aajatzi naaka, ti naawyaa-waitaniti, iro kantacha irijatzira Pawa sintsita-kaajanari, awirokata-jaantaki ñaayitirini.

⁵ pinkinkithasirita-kota-wakyaa. ¿Iriipiroma pikantaka awiroka pikimisantaji? ¿Tima

piyojiiti isaika-siritantami Saipatzii-totaari? Aritaki okantari, tirika, aamaa-sityaa ti piriipiroti awiroka. ⁶ Noyotaki naaka, aririka piñaawakina anta, airo pikimita-kaanta-wakina ti niriipiroti naaka. ⁷ Nokowa-kotziri naaka Pawa, ari onkantyyaa airo noñaakotan-tapaa-kamiro pikinakaa-sitani. Tira iro nokantan-tamiri iroka noninta-siwaita-paakyaa nonkimita-kotyyaari iriipirori. Iro nokowa-piro-taitatzii pantayitajiro okaratzi tampatzikata-tsiri. Irootaki nonintakiri, onkanta-wityaa intzimi otzika-wakinanimi, airo noñaakan-tamiro nosintsinka nowasinonkaa-paakimi, irootaki noyotakaanta-pirotyyaamiri naakataki iriipirori. ⁸ Apatziro nonintzi noñaakan-tayitajiro iyotakoi-tantyyaarori iroopirori. Tima ti noninti notzika-tzika-waitiro. ⁹ Ari nonkimosiriwintakyaa aririka noñaakimi paawyyaa-siri-waitanaji, onkanta-witakyaa aikiro inkimita-kaantai-tatyiina naaka kaari aawyyaawaitaniri. Irootaki namana-kota-piintakiri, onkantyyaa piñaantyyaarori awirokaiti pinthotyiro paawyyaa-siri-piro-wainitaji. ¹⁰ Irootaki notyyaankan-tamirori iroka sankinaritsi, tira nosaiki-moyityiimi awirokaiti anta, ari onkantyyaa airo nookisawaitanta-paakami apaata. Tima iriitaki Awinkathariti koya-kinari nowitsika-sirita-kaantan-tyaari, ti ikoyitina nokaaripiro-siri-waitanti.

owiraantarori withataantsi

¹¹ Iyikiiti, iroka owiraantarori nonkantimi: Pinkimo-siri-jiiti. Pinthotyaa-yitairo paawyyaa-

siri-waiyitaji. Pinkimosiriwinta-siri-yitai.
 Paapatyaa-wakai-yitajyaa. Kamiitha
 pisaika-yitaji. ;Iriira Pawa nampi-siritan-
 tyaa mini, otakotan-taniri inatzi, iriitaki
 kamiithata-tsiri isaikakaantzi! ¹² Itako
 pinkantyyaa piwithata-wakaa-najyaa anta.*
¹³ Iwithatziitami aajatzi kimisantzin-kariiti
 nampitarori aka. † ¹⁴ ;Okawintha inisironka-
 waitaimi Awinkathariti Jesús Saipatzii-
 totaari! ;Okawintha intakowaita-jyaami Pawa!
 ;Okawintha inkanta-kaiyaaro Tasorinkantsi
 paapatyaa-wakaan-tajyaari! Omapirowí.

---

* **13:12** piwithata-wakaa-najyaa = thotaporotaantsi † **13:13**
 kimisantzinkari = kitisiriri

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2